

ՆԱԲԱԹ, 19 ՕԳՈՍՏՈՍԻ 2017Թ.
№ 28 (446)

Սյունյաց երկիր

www.syuniacyerkir.am

**Ուրիշ ճանադարի
շկա, ներսից է
լինելու հաստատ
փրկությունը,
որովհետև ներսից
ենք փշացած:
Հովհ. Թումանյան**

ՄԻ ՀԻՄՆԱԴԻՐԱՄԻ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

Սյունիքի մարզպետ Վահե Հակոբյանը Սյունիքի մարզի ապագայի ու պլանների մասին խոսելիս հաճախ է անդրադառնում ու կարելուց նորաբաց՝ 2016թ. դեկտեմբերի 15-ին հիմնադրված «Սյունիքի մարզի զարգացման եւ ներդրման» հիմնադրամը:

Ու եթե առաջ հիմնադրամին հղումը զուգակցվում էր «Ձանգեզուրի պղնձամուխիթե-նային կոմբինատ» փակ բաժնետիրական ընկերությանը հղումով, ապա վերջին շրջանում միայն հիմնադրամն է հիշատակվում: Այսպիսով, ի՞նչ է իրենից ներկայացնում հիմնադրամը:

1. Կառավարում. հիմնադրամը ղեկավարում է հոգաբարձուների խորհուրդը: Այն բաղկացած է 3 անդամից: Ի պաշտոնե՝ խորհրդի նախագահն է Սյունիքի մարզպետը, ով խորհրդի անդամ է: Խորհրդի մի անդամը նշանակվում է Սյունիքի մարզպետի կողմից՝ Սյունիքի մարզպետարանի աշխատակազմից: Խորհրդի մյուս անդամը նշանակվում է ԶՊՄԿ-ի գլխավոր տնօրենի կողմից:

2. Ֆինանսավորում. Էնդամենթ (ՀՀ օրենսդրության մեջ այս եզրույթն անվանվում է ամձեռնմխելի դրամագլխով հիմնադրամներ) չհանդիսացող հիմնադրամները (որոնց շարքին է դասվում «Սյունիքի մարզի զարգացման եւ ներդրման» հիմնադրամը) բնույթով նման են դրամապանակների. ինչ-որ մեկը պետք է այնտեղ գումար ներդնի, որ այդ հիմնադրամը հնարավորություն ունենա կատարելու իր նպատակներին ծառայող ծախսերը: Իսկ Սյունիքի մարզում այդպիսի ձեռնարկություն է հանդիսանում գլխավորապես ԶՊՄԿ-ն: Այսինքն, հիմնադրամի առօրյա կառավարման ու ֆինանսավորման հարցերը մեծ մասամբ կախված են ԶՊՄԿ-ից:

Այս երկու փաստերը համադրելով՝ կարելի է եզրակացնել, որ հիմնադրամին հղում անելով՝ նա հղում է կատարում ԶՊՄԿ-ին, սակայն չտալով ԶՊՄԿ-ի անունը: Մարզպետության ժամանակաշրջանում այնքան է տեղի-անտեղի հղում կատարվել ԶՊՄԿ-ին, որ, հավանաբար, ե՛լ լսողներն են հոգնել սին խոստումներից, ե՛լ ԶՊՄԿ-ն՝ իր անվան հաճախակի հիշատակումից: Այսինքն, ինչ է ստացվում. մարզպետը ձախողված մարզպետությանն ու մարզային կառավարման անընդունակությանը կրկին փորձում է հակակշռել ԶՊՄԿ-ի հաշվին մարզային իշխանությունը պահելը: Սակայն նույնիսկ երբեմնի ամենագործ ԶՊՄԿ-ն այժմ ինքն իր ստվերն է հիշեցնում, ու հավելյալ անարդյունավետությանը կարող է եւ չդիմանալ:

Մի պահ մոռանալով «Սյունիքի մարզի զարգացման եւ ներդրման» հիմնադրամը՝ անդրադառնանք պետական նպատակների համար կիրառվող հիմնադրամների գործունեությանը, որոնք որոշ լուրջ հարցեր են առաջացնում. արդյո՞ք նրանց ստեղծած կարծաժամկետ դրական ազդեցությունը կարող է հակակշռել երկարաժամկետ բացասական հետևանքներին:

Պետական մարմինների կողմից ստեղծված հիմնադրամները, ըստ էության, հանդիսանում են քվազիպետական կառույցներ, որոնք ուղղված են պետական ու հարկային անկատար օրենսդրության բացթողումների շտկմանը՝ այսպիսով աջակցելով ՀՀ օրհասական հարցերի լուծմանը ոչ բյուջետային ուղիներով:

ՀԱՅՐ ՄԻՔԱՅԵԼ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ. «Լույս ծագեցնենք հոգիներում, Սյունիքի երկնքում, որ պարուհասված խավարն ինքն իրեն փարափվի, հեռանա»

Տաթևի վանքի վանահայր հայր Սիբայել վարդապետ Գետրոյանի հետ մեր հանդիպումն ու զրույցն ինքնամատակ չէին, օրհասի մեջ հոգեվարքով ազգային արժեքների, Հայ առաքելական եկեղեցու խնդիրների, Սյունյաց թեմի, Տաթևի վանքի գերակա դերի ու նշանակության, պետության անելիքների եւ նմանօրինակ հարցերի շուրջ էր:

էջ 6

ԱՐՏՈՒՇ ՂՈՒԿԱՅԱՆ. «Շատ կարեւոր է ճշտել. մեր սերունդն ի՞նչ է սպացել, եւ ի՞նչ ենք փոխանցում գալիք սերունդներին»

«Սյունյաց երկիր» թերթի հարցերին պատասխանում է Գորիսի պետական համալսարանի ռեկտոր, ֆիզմաթ գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Արտուշ Ղուկասյանը

նակը, որ տարեցտարի նվազում է:
Մյուս պատճառը՝ 12-ամյա կրթական համակարգին անցնելն է, եղան փուլեր, որոնք բերեցին որոշակի քանակական փոփոխություններ: Դա էլ է բնական: Երրորդ խնդիրն արտագաղթն է:

էջ 5

Հանրապետության բուհերում ընդունելության քննությունների արդյունքներն ամփոփելուց հետո թափուր տեղերի մեծ քանակ է արձանագրվել: Որոշ մասնագիտությունների դեպքում թափուր տեղերը գրեթե այնքան են կամ նույնիսկ ճիշտ այնքան, որքան ի սկզբանե տեղերը հատկացված են եղել: Մամուլի տվյալներով՝ Հայաստանի պետական եւ ոչ պետական բուհերում հատկացված էր 1641 անվճար եւ 18 հազար վճարովի տեղ: Մինչդեռ միասնական քննությունների արդյունքներով բարձրագույն ուսումնական հաստատություն է ընդունվել ութ հազար 266 դիմորդ: Արդյունքում մնացել է 11 հազար 375 թափուր տեղ: Վիճակն ավելի տխուր է մարզային բուհերում: Խնդիր առարկային առնչվող մի քանի հարց ուղղեցինք Գորիսի պետական համալսարանի

ռի ռեկտոր, ֆիզմաթ գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Արտուշ Ղուկասյանին:
- Դա սպասելի էր, - ասաց նա: - Այնպես չէ, որ անկանխատեսելի ու արտառոց մի բան է կատարվել: Այսօր անհանգստանում ենք, թե ինչու՞ ընդունելության այսպիսի արդյունքներ ունենք: Դա բոլոր այն երեւույթների հետևանքն է, որոնք ժամանակաշրջանի համընդհանուր մարտահրավերներն են: Նույնիսկ ավելի վատ ցուցանիշներ կարող էինք ունենալ: Բոլոր դեպքերում հուսահատվել պետք չէ. խնդիրը մի քանի պատճառահետևանքային օղակ ունի, նախ՝ հանրապետությունում բնակչության աճի տեմպը, ծնելիությունը գնալով նվազում են, ինչը, բնականաբար, անդրադառնում է շրջանավարտների ընդհանուր թվի վրա: Այդ թվով է պայմանավորված մեր դիմորդների քա-

էջ 4

